

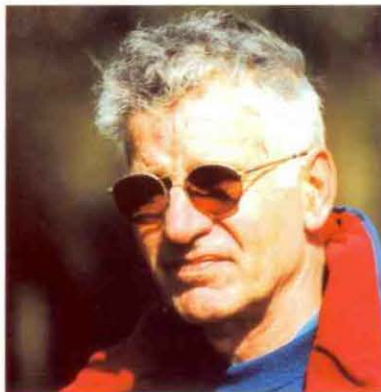
In de Friese Wouden !

Rust en degelijkheid, dat zijn de twee kernbegrippen die mij het meest opvallen van mijn bezoek aan Golfclub Lauswolt is het Friese Beetsterzwaag en mijn gesprek met headgreenkeeper Remmelt Peter van der Laan. Deze is met zijn greenkeepers in Beetsterzwaag op alle fronten bezig de baan naar een hoger level te trekken. Zo wordt in april of mei dit jaar een compleet vernieuwd greenkeepersonderkomen opgeleverd met de formaten en faciliteiten waar veel andere greenkeepers jaloers op zullen zijn.

Deze foto mocht eigenlijk niet genomen worden. Om slijtage aan de greens te voorkomen heeft Van der Laan op een aantal plaatsen 'P'-bordjes geplaatst waar golfers hun cart neer moeten zetten. Van der Laan: "Deze bordjes zijn nu wel erg opvallend en lelijk en worden daarom binnenkort vervangen door een groen bordje met een cart erop."

Maar het is niet alleen het eigen onderkomen waar Van der Laan zich met zijn greenkeepers om bekommerd. Ook op de baan is hij met tal van kleine en grote zaken bezig die Lauswolt mooier en beter speelbaar moeten maken. Zo valt mij tijdens mijn gang over Lauswolt op hoeveel aandacht gegeven wordt aan natuur- en natuurontwikkeling. En het is ook boeiend te zien hoe slim Van der Laan natuurontwikkeling inpast in zijn eigen management. Zo heeft Van der Laan op een rustige plek in het bos een aantal grote bergen bladaarde liggen:

Lauswolt is voor de leden. De club heeft daarom de strengheid dat er nooit meer dan 40 greenkeepers op één dag mogen worden toegelaten. Meer groen zou een beperking betekenen voor de eigen leden, maar ook voor de greenkeeper die geen tijd meer hebben om te maaien etc.

"Hier gooien wij ieder jaar het blad neer dat we van de greens en fairways vegen. Door de warmteontwikkeling zijn die hopen ideaal als broedhopen voor ringslangen. De natuurorganisatie die de ontwikkeling samen met ons in de gaten houdt heeft hier wel eens 200 eieren geteld van ringslangen. Die natuurorganisatie houdt voor ons ook de verdere ontwikkeling van het bos

Broedhopen voor ringslangen en een natuurvriendelijke opslag voor blad.

Het nieuwe greenkeepers-onderkomen is gesitueerd midden in de baan op de fundamenten van de oude schuur

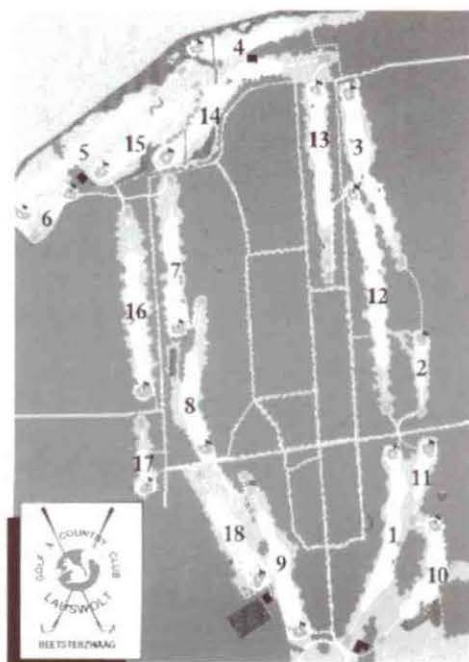

In de winter verplaatst Van der Laan de afslagmarkers op de tee niet. Met het idee dat je beter één plaats aangetast kunt hebben over het geheel vernield. Wat dan resulteert is in het voorjaar een kaalgeslagen plek, die natuurlijk snel volgroeit is.

in de gaten dus vogels, bloemen en planten, etc. Het is belangrijk om de natuur op de baan toe te laten. Voor 80% van de golfers is het golfspel toch bezig zijn in de natuur".

Op het gebied van natuurontwikkeling onderscheidt Lauswolt zich verder door het enorme oppervlak waar de baan de

leven bij één club werken. Van der Laan: "Het is fantastisch om een club zo te zien groeien. Ik ben hier begonnen in 1965 met misschien 100 leden en een oude bouwkeet als clubhuis en natuurlijk geen cent te besteden. Ons oude onderkomen hadden we bijvoorbeeld grotendeels zelf gebouwd en als we extra ruimte nodig hadden dan brachten we wat stammen naar de zagerij en daar werd dan iets van gebouwd. En nu hebben we een onderkomen waar we zelfs vloerverwarming in de werkplaats hebben. Daar

Lauswolt werkt met een team van 3 personen van wie het merendeel al jaren in dienst is.

beschikking over heeft: Maar liefst 120 hectare voor 18 holes. Dat geeft natuurlijk heel veel ruimte voor bos en vrije natuur. Lauswolt is aangelegd als 2 ringen van ieder 9 holes om een gesloten bosperceel heen. Het grootste deel van de holes is gesitueerd en uitgekapt in oud bos. Alleen de 4, de 5, de 6 en hole 14 en 15 zijn op de open terreinen gesitueerd, waar Friesland zo beroemd door is. Van der Laan: "Dat is het mooie van Lauswolt, de beschikking van het bos gecombineerd met de openheid van onze holes die in een weidelandschap geïntegreerd zijn".

34 jaar

Remmelt van der Laan is een van die zeldzame greenkeepers die al hun hele

Het bosonderhoud heeft Lauswolt voornamelijk uitbesteed aan een bosgroep. Alleen de eerste 20 meter bos buiten de rough valt onder verantwoordelijkheid van de greenkeepers.

zijn we natuurlijk heel blij mee, maar we hebben ook het idee dat we nu een onderkomen hebben die aan al onze eisen kan voldoen. Wij zijn begonnen alle machines bij elkaar te zetten op de fairway en dat vlak op te meten. Toen heb ik alle mannen gevraagd of ze thuis een tekening wilden maken van een onder-

komen en met al die ideeën zijn we verder gaan brainstormen. Dan komen er ook ideeën als vloerverwarming in de werkplaats. Dat lijkt een luxe, maar het is heel praktisch want je zit nooit meer met gore radiatoren, die je bijna niet kunt schoonmaken of die beginnen te roesten nadat je er tegenaan gestoten hebt".

"Nadat we alle eisen en wensen geïnventariseerd hadden, is er een bouwcommissie opgericht die samen met de aannemer de bouw heeft begeleid.

Het nieuwe onderkomen zou eigenlijk al in maart '99 klaar moeten zijn, maar dat lukt dus niet".

Lauswolt heeft voor het nieuwe onderkomen ontheffing gekregen voor een rioolleiding naar de openbare weg. Omdat het nieuwe gebouw midden op de baan

en dus centraal t.o.v. alle greens gelegen zijn, bleek een rioolpersleiding op dit moment nog even te duur en mag Lauswolt vooralsnog gebruik blijven maken van een septic tank.

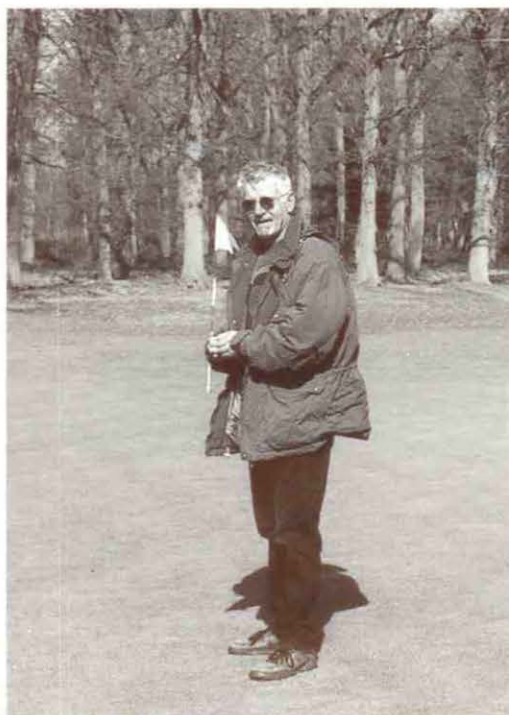
Penning bultjes

Lauswolt is in 1965 ontworpen door Penning met alle beroemde (en beruchte) Penning kenmerken zoals kleine greens en scherpe bultjes rond de green. Veel van die details zijn inmiddels verdwenen en zeker de greens zijn allemaal aangepast aan meer gebruikelijke formaten van gemiddeld zo'n 500 vierkante meter. De 2e negen van Lauswolt zijn ontworpen door Donald Steel en uitgevoerd in 1994. Al snel na de uitleg kwam de vraag om de oude greens onderhanden te nemen. Deze zijn in 1995 allemaal

gerenoveerd. Een green is nog onderhanden genomen in 1998, deze zal waarschijnlijk in mei of juni 1999 worden geopend.

De greens van Lauswolt zijn opgebouwd met het op het terrein aanwezige zand waarbij de top laag is vermengd met compost van Heicom. Volgens Van der Laan hadden de oude greens die dichter op de bosrand lagen nog wel eens last van ziektes. Deze zijn nu voor een groot deel verleden tijd.

De grondslag van het grootste deel van Lauswolt is zand met daaronder leem en op sommige plaatsen veen. De fairways en fore-greens zijn voorzien van drainage, maar de greens moeten het zonder doen. Van der Laan: "Drainage is natuurlijk leuk, maar het water moet dan wel eerst door de grond zakken, daarom hebben we op een aantal gevoelige plaatsen putten gemaakt waarbij we direct op het oppervlaktewater kunnen lozen". De bossen van Lauswolt zijn voorzien van een redelijk uitgebreid stelsel van afwateringssloten, die naar de zin van Van der Laan eigenlijk veel te smal zijn: "We krijgen jammer genoeg geen toestemming om die sloten wat breder te maken, dat zou ons helpen het water in extreme weersomstandigheden, waar het afgelopen jaar een voorbeeld van was, snel af te kunnen voeren."

Machinelijst

Maaimachines:

1. Toro Reelmaster 450 D
2. Toro reelmaster 5100 D
3. Toro Reelmaster 2300 D
4. Toro Groundmatser 72
5. Torop Groundmaster 322D
6. Toro Greenmaster 3200 D
7. Toro Greenmaster 3200 D
8. Toro 1000 (1)
9. Toro 1000 (2)
10. Toro 1000 (3)
11. Ransomes A.C.
12. Flymo maaier
13. Cyclomaaier
14. Husqvarna bosmaaier
15. Massey Ferguson
16. Massey ferguson 1020
17. Kubota L 4200D
18. Vertidrain
19. Greenslitter
20. Fairwayslitter
21. Sisis Topdresser
22. Amazone GHS Jumbo Veegmachine:
23. Hardy 600 = 350 L Spuitmachines:
24. Kraan
25. TS 40 ZS Houtversnipperaars
26. Pro-Seed Zaaimachine
27. Billy Goat Bladblazers
28. Foley lapmachine

Soms te veel, soms te weinig

Van der Laan kan zich nog levendig de tijd herinneren dat de greens met de hand beregend werden. "Dat was pas werken" verzucht hij, "van 's ochtends heel vroeg tot 's avonds heel erg laat. Je had bijna geen druk op je slangen dus je kon maar een paar sproeiers opzetten". Toch heeft Van der Laan van die tijd geleerd hoe belangrijk beperking is. Van der Laan: "Als ik in de zomer de green ga beregenen omdat leden anders vinden dat de greens te hard zijn, ben ik fout bezig".